

## **Rehabilitatsiooniprogrammi „HEV (hariduslike erivajadustega) põhikooli lõpetajate ülemineku toetamiseks kutseõppesse siirdumisel“ kokkuvõte**

---

### **1. Rehabilitatsiooniprogrammi valdkond (valida sobiv):**

- Tööalane rehabilitatsioon

### **2. Rehabilitatsiooniprogrammi osutamise piirkond (valida sobiv(ad)):**

\_\_\_ üle Eesti

### **3. Rehabilitatsiooniprogrammi osutamise keskkond (valida sobiv(ad)):**

- Põhikool
- Rehabilitatsiooniteenuse osutaja asukoht
- Kutseõppeasutus
- Töötukassa

### **4. Kokkuvõte**

Rehabilitatsiooniprogramm on suunatud põhikooli viimases klassis õppivatele osalise töövõimega erivajadusega noortele ning nende peredele. Rehabilitatsiooniprogrammi optimaalseks osalejate arvuks on 4-6 noort ning nende pered.

Programmi eesmärk on koostöös kliendi, tema pere, karjäärinõustaja ning haridus- ja rehabilitatsioonispetsialistidega välja selgitada, millised on sobivaimad võimalused kliendi edasiseks rakendumiseks: millist eriala klient omandada soovib ning milleks on olemas eeldused.

Programmi raames kasutatakse Hamet töövõimekuse hindamise metoodikat (Hamet 2 testmetoodika moodulid 1 ja 3), mille eesmärk on välja selgitada kliendi käelisele tööle suunatud oskused, välistavad tegurid ja arenguvaldkonnad. Samuti uuritakse kliendi käitumist erinevates töö- ja vabaaja situatsioonides ning kriitikataluvust. Testi tulemusel selguvad kliendi sotsiaalsed oskused erinevate osapooltega suhtlemisel ja oskuste arendamise vajadus. Hamet metoodika annab kliendi sotsiaalsetest ja tööoskustest adekvaatse pildi ja on oluliseks sisendiks kliendi tegevuskava loomisel ja sekkumist planeerimisel. Testide läbiviimisel pakub tuge Astangu KRK.

Programm kestab 10 kuud ning tegevused on planeeritud intensiivsusega 1-3 korda nädalas, kokku on planeeritud kuni 110,5 tundi tegevusi, mis sisaldavad nii individuaalseid kui ka grupiteenuseid. Soovitatavaks algusajaks on september-oktoober, kuhu on planeeritud grupi komplekteerimine ning Hamet testide läbiviimine (programmi tegevuste sissejuhataja etapp). Alates 3.ndast nädalast on planeeritud aktiivse rehabilitatsiooni etapp, kus keskendutakse vajalike oskuste õppele, omandatud oskuste kinnistamisele (praktiliste tegevuste harjutamine) ning pere jõustamisele. Töötukassas toimub karjäärinõustamine. Karjäärinõustamise järgselt toimuvad kliendile võimalike sobivate erialade tutvustamised ja kutseõppeasutuste külastused. Programmi viimases etapis on planeeritud rehabilitatsiooniprogrammi lõpetavad tegevused, sh tulemuste hindamine ning edasiste soovitude andmine ning vajadusel edasiste teenustega seostamine. Programmi raames viiakse tegevusi läbi nii rehabilitatsiooniteenuse osutaja ruumides, Töötukassas, haridusasutuses kui ka kutseõppeasutuses.

Peamisteks koostööpartneriteks on rehabilitatsioonimeeskonnale põhikool (eelkõige kliendi klassijuhataja, vajadusel kooli esindaja ning kooli tugipersonal), Töötukassa ning kutsekooli esindajad, kelledega tehakse tihedat koostööd, et üleminek põhikoolist kutsekooli oleks võimalikult sujuv. Oluliseks koostööpartneriks on ka KOV, kes vajadusel pakub täiendavaid tugiteenuseid (nt toetab transpordikulude hüvitamisega). Vajadusel kaasatakse programmi tegevustesse ka tugiisik.

Rehabilitatsiooniprogrammi tulemusel on kliendi edasine karjäär planeeritud, ta on leidnud endale sobiva kutseõppeasutuse õpingute jätkamiseks ning on teadlik enda erialastest eelistustest ning võimetest. Klient on omandanud teadmised ja oskused võimalikult iseseisvaks hakkamasaamiseks nii igapäevaelu toimingutes kui psühhosotsiaalsetes olukordades ning pere omab teadmisi, kuidas klienti iseseisvumisel toetada. Programmi lõppedes on kliendi pere jõustatud ning oskab toetada klienti õpingute jätkamisel.

Käesolevat rehabilitatsiooniprogrammi on piloteeritud Astangu Kutserehabilitatsiooni Keskuse eestvedamisel nelja koostööpartneriga erinevates Eesti piirkondades (Tallinnas, Tartus ja Pärnus). Koostööpartneriteks olid Tallinna Tondi Põhikool, Tartu Kroonuaia Kool ja Pärnu Kuninga Tänav Põhikool.

## Programmi sihtgrupp

### 1. Programmi suunamise kriteeriumid.

Sihtgrupp	Laps (vajadusel täpsusta vanus)	Tööealine (vajadusel täpsusta vanus)	Eakas (vajadusel täpsusta vanus)	Kommentaar
Puudespetsiifiline (täpsusta)				
<ul style="list-style-type: none"><li>psüühikahäire (v.a.intellektipuue)</li></ul>		x		v.a. raske ja sügav puue
<ul style="list-style-type: none"><li>intellektipuue</li></ul>		x		Sobib kerge intellekti puudega kliendile
<ul style="list-style-type: none"><li>keele- ja kõnepuue</li></ul>		x		
<ul style="list-style-type: none"><li>kuulmispuue</li></ul>		x		
<ul style="list-style-type: none"><li>nägemispuue</li></ul>		x		
<ul style="list-style-type: none"><li>liikumispuue</li></ul>		x		
<ul style="list-style-type: none"><li>liitpuue</li></ul>				
<ul style="list-style-type: none"><li>MUU (täpsusta)</li></ul>		x		

### 2. Lisainformatsioon ja täpsustused

<b>Programm sobib kliendile, kes:</b>
1. Osalise töövõimega, normintellekti või kerge intellektipuudega, puude liigist olenemata
2. Soovib planeerida oma edasist karjääri ja jätkata õpinguid kutseõppeasutuses
3. Õpib põhikoolis Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava ( lihtsustatud õpe) alusel või individuaalõppes
<b>Programm ei sobi kliendile, kes (vastunäidustused programmis osalemiseks):</b>
1. Õpib põhikoolis Põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava (toimetuleku- ja hooldusõpe) alusel
2.Keskmisest suurema kõrvalabi vajadusega igapäevaelutoimingutes
3.On sõltuvusainete tarvitaja